

Міністерство освіти та науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічних відносин та фінансів

Кафедра обліку, аудиту та оподаткування

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни

здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»

Харків
2024

Міністерство освіти та науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра обліку, аудиту та оподаткування

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни
здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»

Затверджено
рішенням Науково-методичної комісії
ФЕВФ ДБТУ
Протокол № 4 від 26.12.2024 р.

Харків
2024

УДК 336.221

Р 49

Схвалено
на засіданні кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Протокол № 5
від 20.12.2024 р.

Рецензенти:

Крюкова І.О., доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету;

Литвинов А.І., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Державного біотехнологічного університету.

Р 49 Оподаткування суб'єктів підприємництва: методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / ДБТУ; уклад.: Н.І. Рижикова, С.В Руденко, О.В. Накісько. Харків, 2024. 67 с.

Методичні вказівки підготовлено відповідно до силабусу та робочої програми дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» для спеціальності 051 «Економіка». Методичні вказівки містять ключові терміни, питання для самостійного опрацювання, завдання для письмової роботи (теми рефератів та тести), глосарій, питання для іспиту.

Видання призначене для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 051 «Економіка».

УДК 336.221

Відповідальний за випуск: Руденко С.В., к.е.н., доцент

© Рижикова Н.І., Руденко С.В.,
Накісько О.В., 2024

© ДБТУ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	6
РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА»	10
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти оподаткування суб'єктів підприємництва та непряме оподаткування	10
Тема 1. Суб'єкти підприємництва в системі оподаткування.....	10
Тема 2. Теоретичні основи оподаткування суб'єктів господарювання.....	14
Тема 3. Адміністрування сплати податків.....	18
Тема 4. Порядок нарахування та сплати податку на додану вартість суб'єктами підприємництва.....	21
Тема 5. Порядок нарахування та сплати акцизного податку та мита.....	24
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Пряме оподаткування суб'єктів підприємництва	27
Тема 6. Порядок нарахування та сплати податку на прибуток суб'єктами підприємництва.....	27
Тема 7. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.....	31
Тема 8. Порядок нарахування та сплати екологічного податку та рентної плати.....	35
Тема 9. Порядок нарахування та сплати податків на майно.....	39
Тема 10. Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання.....	42
Тема 11. Порядок нарахування та сплати інших місцевих податків і зборів.....	46
РОЗДІЛ 4. ГЛОСАРІЙ	50
РОЗДІЛ 5. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	60
РОЗДІЛ 6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	63
ДОДАТКИ	65

ВСТУП

Податки є основним джерелом доходів держави та відіграють ключову роль у регулюванні економіки, забезпеченні соціальних програм, розвитку інфраструктури тощо. Вони впливають на інвестиційну активність, конкурентоспроможність бізнесу та фінансову стабільність та безпеку країни. Ефективна податкова політика сприяє економічному зростанню, тоді як надмірне податкове навантаження може стримувати розвиток підприємництва.

Передумовою вивчення дисципліни є успішне засвоєння дисциплін «Економічна теорія», «Економіка агропромислового підприємства», «Фінанси підприємства» та інших.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних основ та практичних вмінь та навичок щодо оподаткування суб'єктів підприємництва, розрахунку податкових зобов'язань та складання податкової звітності за різними податками та зборами.

Завдання вивчення дисципліни полягає у:

- розумінні особливостей суб'єктів підприємництва в контексті оподаткування їх доходів.
- вивченні сутності та видів податків, особливостей структури податкової системи і податкової політики держави;
- засвоєнні процедур адміністрування податків, зборів і платежів;
- вивченні структури Державної податкової служби України;
- вивченні методики обчислення та порядку сплати прямих та непрямих податків і зборів з юридичних та фізичних осіб суб'єктів підприємництва;
- оволодінні спрощеною системою оподаткування, обліку і звітності;
- вмінні розраховувати екологічний податок та рентні платежі суб'єктів підприємництва;
- вивченні методики обчислення та порядку сплати податків на майно суб'єктів підприємництва;
- вмінні розраховувати місцеві податки суб'єктів підприємництва.

Предметом вивчення дисципліни є методи та підходи до оподаткування суб'єктів підприємництва.

Вивчення оподаткування суб'єктів підприємництва є важливим для студентів спеціальності 051 «Економіка», оскільки дає змогу аналізувати фіскальну політику, оцінювати її вплив на бізнес та розробляти ефективні економічні стратегії. Глибоке розуміння податкової системи допомагає майбутнім фахівцям мінімізувати податкові ризики, підвищувати фінансову стійкість підприємств і сприяти їхньому сталому розвитку. Також це формує критичне мислення щодо взаємодії бізнесу та держави, що є важливим для управління економічними процесами. Завдяки цим знанням випускники можуть успішно працювати як у приватному секторі, так і в державних установах, сприяючи ефективному функціонуванню економіки.

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів – є невід’ємною складовою освітнього процесу, важливим фактором, спрямованим на успішне засвоєння сукупності знань та вмінь, необхідних для становлення та самовдосконалення майбутніх фахівців.

Основна мета самостійної роботи полягає у системному та поетапному засвоєнні навчальної дисципліни в повному обсязі та формування самостійності у здобутті, засвоєнні та поглибленні отриманих знань з їх подальшим успішним практичним застосуванням.

Самостійна робота являє собою вид навчальної діяльності, яка проходить без особистого контакту викладача зі студентами, скеровується викладачем опосередковано за допомогою навчальних матеріалів, які відповідають цій меті.

Самостійна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни «Оподаткування суб’єктів підприємництва»:

- основна література (підручники, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукові, фахові та періодична видання);
- методичні матеріали (методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи студентів).

Завдання самостійної роботи:

- доповнення інформації, отриманої безпосередньо на аудиторних навчальних заняттях;
- робота з відповідними підручниками та конспектом лекцій;
- самостійне вивчення окремих тем або питань із розробкою конспекту;
- виконання підготовчої роботи до семінарських та практичних занять;
- написання рефератів;
- підготовка письмових відповідей на проблемні питання;
- виступ з повідомленнями на семінарських та практичних заняттях;
- опрацювання та вирішення тестів;
- виконання письмових контрольних робіт.

Самостійна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в навчальній групі.

При виконанні самостійної роботи необхідно дотримуватись **наступних правил**:

1. Перед виконанням самостійної роботи потрібно повністю ознайомитися зі змістом завдання, підібрати відповідну літературу, визначити усі параметри виконання завдання.

2. Результатом виконання самостійної роботи у вигляді реферату є виконане завдання у вигляді письмової роботи, яка виконується з використанням комп'ютерної техніки та надрукована на папері формату А4. Оформлення роботи: шрифт – Times New Roman; розмір шрифту – 14 кегель; інтервал між рядками – 1,5; абзац – 12,5 мм, поля – 20 мм з усіх боків, рівняння тексту по ширині.

3. Після перевірки кожного завдання викладачем студент зобов'язаний усунути допущені помилки, інакше він не допускається до виконання наступного завдання.

Реферат – одна з основних форм самостійної роботи студентів. Мета реферату – закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань, отриманих студентом в процесі вивчення окремих тем. Написання реферату дає можливість студенту навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, інтерпретувати матеріали періодичної літератури, глибше вивчати основні проблеми та особливості оподаткування суб'єктів підприємництва.

Представлення реферату на аудиторному занятті дозволяє студенту сформуванати навички виступу перед аудиторією, аргументування і відстоювання власної точки зору, вміння відповідати на питання.

Робота над рефератом включає такі етапи: вибір теми, підбір літературних джерел та фактичного статистичного матеріалу; консультація з викладачем; передача реферату викладачу для оцінювання або на основі матеріалів реферату зробити усний виступ перед студентами всієї групи.

Для підготовки реферату рекомендується використовувати законодавчі акти, в першу чергу Податковий кодекс України, періодичні видання, підручники, навчальні посібники тощо. Зміст роботи треба викладати стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми. Слід уникати в роботі книжкових висловів і фраз. Критеріями оцінки змісту реферату є повнота висвітлення питання, зрозумілість, наявність власної думки.

При написанні реферату повинно бути використано не менше 15 літературних джерел з обов'язковим посиланням на них у тексті за списком використаної літератури.

Реферат повинен бути побудований за такою структурою:

1. Вступ (актуальність обраної теми).
2. Основна частина: огляд літературних джерел, за якими вивчались питання по темі; виклад основного змісту обраної теми; постановка проблем та розробка шляхів їх вирішення або альтернативних варіантів рішень.

3. Висновки (узагальнений погляд на висвітлені питання).

4. Додатки (ілюстративні матеріали тощо – за потребою).

При викладі матеріалу слід дотримуватися загальних правил виконання робіт такого характеру: логічна послідовність викладу; науковий стиль викладення; чіткість думки; відповідний рівень дотримання правил посилання на джерела; граматики, стилістики; естетика оформлення реферату.

Результати самостійної письмової роботи оцінюються викладачем згідно з чинною шкалою оцінювання.

Крім підготовки рефератів, важливим елементом самостійної роботи та засобом її оцінювання є виконання тестів, які базуються на вивченому матеріалі аудиторних занять (лекції, семіари та практики), а також самостійній підготовці.

Тест – це сукупність тестових завдань, за результатами виконання яких можна визначити рівень знань і вмінь студентів з певної навчальної дисципліни.

Тестове завдання – це складова тесту, що відповідає рекомендаціям до формування тестових завдань, з якими студент (під час виконання тесту) виконує певну дію, а його результат реєструється у формі окремої відповіді, що оцінюється встановленою кількістю балів.

Тести по окремим темам включають тестові завдання із вибором однієї правильної відповіді. Це найпростіший вид тестових завдань, в яких правильна відповідь вже міститься, і завдання студента полягає в її знаходженні. Завдання студента – вибрати правильний варіант відповіді, використовуючи знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни.

Тести виконуються студентами з використанням навчальної платформи «Moodle» Державного біотехнологічного університету, куди на відповідний курс «Оподаткування суб'єктів підприємництва» студентів додає викладач.

Види самостійної роботи та її критерії оцінювання, а також відповідна кількість балів наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання студентів

Критерії оцінювання знань студентів		Кількість балів	
Реферат			
Завдання зроблене повністю, без помилок та здане вчасно, якісно оформлено письмову роботу		1	
Завдання зроблене, але є незначні помилки в процесі розв'язку, здане вчасно, якісно оформлено письмову роботу		0,8	
Завдання зроблене, але є помилки в процесі розв'язку завдання, є недоліки в оформленні, порушено «дедлайни»		0,6	
Завдання зроблене, але є суттєві помилки в його розв'язку та оформленні		0,4	
Завдання не виконане		0	
Тести			
Теми 1-10	Кількість балів	Тема 11	Кількість балів
9-10 відповідей	1	18-20 відповідей	6
7-8 відповідей	0,8	14-17 відповідей	4
5-6 відповідей	0,6	10-13 відповідей	2
0-4 відповідей	0	0-9 відповідей	0

У загальному підсумку за всі виконані завдання (реферат та тести) самостійної роботи студент може отримати максимальну оцінку – 27 балів за весь курс, яка додається до балів отриманих у процесі оцінювання на аудиторних заняттях.

РОЗДІЛ 2.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА»

МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти оподаткування суб'єктів підприємництва та непряме оподаткування

Тема 1. Суб'єкти підприємництва в системі оподаткування

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Характеристика суб'єктів підприємництва, умови їх утворення та припинення діяльності.
2. Нормативно-правове забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва.
3. Поняття суб'єктів підприємництва.
4. Види суб'єктів підприємництва. Класифікація суб'єктів господарювання для складання і подання фінансової звітності.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити порядок державної реєстрації підприємств у вашому регіоні.
2. Проаналізувати практику банкрутства підприємств в Україні.
3. Дослідити основні зміни у законодавстві щодо підприємницької діяльності за останні 10 років.
4. Проаналізувати податкові режими для малого та середнього бізнесу.
5. Визначити основні відмінності між регулюванням підприємництва в Україні та інших країнах ЄС.
6. Навести приклади реальних підприємств та визначити їх правовий статус.
7. Проаналізувати, як зміни в економіці впливають на кількість та структуру суб'єктів підприємництва.
8. Розглянути роль малих підприємств у розвитку регіональної економіки.
9. Дослідити найбільш поширені організаційно-правові форми підприємств в Україні.
10. Зібрати статистичні дані про кількість підприємств різних видів у вашому регіоні.
11. Проаналізувати переваги і недоліки вибору певної форми

підприємницької діяльності для конкретного бізнесу.

12. Як класифікуються підприємства для цілей бухгалтерського обліку?

13. Дослідити вимоги до складання фінансової звітності для різних категорій підприємств.

14. Ознайомитися з реальними прикладами фінансової звітності різних підприємств.

Теми рефератів:

1. Процедура створення та реєстрації підприємств в Україні: податкові аспекти та законодавчі вимоги.

2. Вплив податкового законодавства на створення та розвиток малого бізнесу в Україні.

3. Механізми ліквідації та банкрутства підприємств: податкові ризики та шляхи їх мінімізації.

4. Основні нормативно-правові акти, що регулюють податкові зобов'язання підприємств.

5. Ліцензування та сертифікація підприємств як інструмент державного контролю та податкового регулювання.

6. Податкові пільги для суб'єктів підприємництва: ефективність застосування та економічні наслідки.

7. Поняття суб'єктів підприємництва та їх податкові обов'язки в сучасних економічних умовах.

8. Фізичні особи-підприємці та їх податкові зобов'язання: спрощена система та загальна система оподаткування.

9. Особливості податкового навантаження на мікро-, малий та середній бізнес в Україні.

10. Організаційно-правові форми підприємств: податкові переваги та недоліки кожної форми.

11. Порівняння системи оподаткування юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

12. Податковий контроль за діяльністю підприємств: механізми перевірок і відповідальність.

13. Класифікація суб'єктів господарювання для складання фінансової звітності.

14. Особливості складання податкової звітності для різних категорій підприємств.

15. Податкові аспекти бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств в Україні.

Тести:

1. Які основні способи припинення діяльності підприємства?

- а) ліквідація, реорганізація, банкрутство;
- б) ліквідація, відчуження активів, закриття рахунків;
- в) реєстрація, сертифікація, банкрутство;
- г) добровільна відмова від підприємницької діяльності без юридичних наслідків.

2. Що є обов'язковою умовою реєстрації підприємства в Україні?

- а) наявність банківського рахунку;
- б) реєстрація в єдиному державному реєстрі;
- в) внесення стартового капіталу;
- г) отримання ліцензії незалежно від виду діяльності.

3. Основним нормативно-правовим актом, що регулює підприємницьку діяльність в Україні, є:

- а) Податковий кодекс України;
- б) Господарський кодекс України;
- в) Кодекс законів про працю;
- г) Цивільний кодекс України.

4. Який державний орган здійснює реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців?

- а) Державна податкова служба;
- б) Міністерство економіки України;
- в) Єдиний державний реєстр через центри надання адміністративних послуг (ЦНАП);
- г) Антимонопольний комітет України.

5. Хто може бути суб'єктом підприємницької діяльності?

- а) лише юридичні особи;
- б) лише фізичні особи-підприємці;
- в) юридичні особи та фізичні особи-підприємці;
- г) будь-яка особа, яка здійснює комерційну діяльність без реєстрації.

6. Яка основна відмінність суб'єкта підприємництва від інших учасників ринку?

- а) отримання прибутку є його основною метою;
- б) він не сплачує податки;
- в) він не підпадає під державне регулювання;
- г) його діяльність не потребує обліку та звітності.

7. Яка організаційно-правова форма підприємства передбачає розподіл прибутку між учасниками відповідно до їхніх часток?

- а) державне підприємство;
- б) акціонерне товариство;
- в) приватне підприємство;
- г) повне товариство.

8. Яка форма оподаткування передбачена для фізичних осіб-підприємців на спрощеній системі?

- а) податок на прибуток підприємства;
- б) єдиний податок;
- в) ПДВ;
- г) податок на доходи фізичних осіб.

9. Який критерій є основним для класифікації суб'єктів господарювання для складання фінансової звітності?

- а) дата реєстрації підприємства;
- б) річний дохід підприємства;
- в) організаційно-правова форма;
- г) кількість працівників у штаті.

10. Яка фінансова звітність є обов'язковою для всіх підприємств, незалежно від їхнього розміру?

- а) баланс (звіт про фінансовий стан);
- б) звіт про рух грошових коштів;
- в) звіт про власний капітал;
- г) декларація про доходи та витрати.

Тема 2. Теоретичні основи оподаткування суб'єктів господарювання

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Суть податків, їх ознаки як економічної категорії.
2. Функції податків.
3. Елементи системи оподаткування.
4. Економічна сутність податків та їх класифікація.
5. Склад загальнодержавних і місцевих податків та зборів.
6. Економічні теорії оподаткування у світі. Еволюція оподаткування в Україні.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити підходи до визначення податків у світовій економічній теорії.
2. Визначити відмінності між податками, зборами та митами.
3. Проаналізувати механізм розподілу податків у державному бюджеті.
4. Оцінити вплив змін у податковій політиці на соціально-економічний розвиток країни.
5. Розглянути податкову систему як інструмент подолання економічних криз.
6. Дослідити вплив податкової системи на рівень тіньової економіки.
7. Проаналізувати відмінності між пропорційними, прогресивними та регресивними ставками податків.
8. Визначити особливості податкових пільг та їх вплив на економіку.
9. Порівняти податкові системи різних країн та їх особливості.
10. Оцінити вплив міжнародних організацій на систему оподаткування в окремих державах.
11. Визначити основні податки як джерела доходів державного бюджету України.
12. Дослідити механізм розподілу податкових надходжень між центральним і місцевими бюджетами.
13. Визначити країни з найбільш ефективними податковими системами та принципи їх функціонування.
14. Проаналізувати податкові зміни, що найбільше вплинули на бізнес у 1990-2000-х роках.
15. Дослідити сучасні тенденції податкової реформи.

Теми рефератів:

1. Податки як економічна категорія: сутність, роль та значення.
2. Відмінності між податками, зборами та іншими обов'язковими платежами.
3. Формування податкової системи: історичні та сучасні аспекти.
4. Функції податків у системі державного регулювання економіки.
5. Контрольна функція податків: механізми реалізації та ефективність.
6. Соціальна функція податків: як оподаткування впливає на рівень життя населення.
7. Основні елементи системи оподаткування: правові та економічні аспекти.
8. Податкова база та ставки: принципи формування та види.
9. Податкові пільги як інструмент стимулювання економічного розвитку.
10. Класифікація податків у світовій практиці: прямі та непрямі податки.
11. Особливості оподаткування в різних економічних моделях.
12. Принципи побудови ефективної податкової системи: світовий досвід.
13. Загальнодержавні та місцеві податки в Україні: структура та розподіл.
14. Економічні теорії оподаткування: класичні та сучасні підходи.
15. Порівняльний аналіз податкових систем України та Європейського Союзу.

Тести:

1. **Що є основною ознакою податків як економічної категорії?**
 - а) добровільний характер сплати;
 - б) цільове використання коштів;
 - в) безповоротний і обов'язковий характер платежу;
 - г) оплата надання державних послуг.
2. **Яка з функцій податків спрямована на перерозподіл доходів у суспільстві?**
 - а) стимулююча;
 - б) контрольна;

- в) фіскальна;
- г) розподільча.

3. Який елемент системи оподаткування визначає розмір податку?

- а) об'єкт оподаткування;
- б) ставка податку;
- в) порядок сплати;
- г) податкова звітність.

4. Який із податків є прямим?

- а) акцизний податок;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) мито;
- г) ПДВ.

5. До місцевих податків в Україні належить:

- а) податок на доходи фізичних осіб;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) податок на нерухоме майно;
- г) акцизний податок.

6. Який принцип оподаткування передбачає рівномірний розподіл податкового тягаря?

- а) економічна ефективність;
- б) справедливість;
- в) простота адміністрування;
- г) гнучкість.

7. Який податок в Україні є основним джерелом доходів державного бюджету?

- а) податок на нерухомість;
- б) єдиний податок;
- в) податок на додану вартість (ПДВ);
- г) екологічний податок.

8. Яка економічна теорія оподаткування передбачає мінімальне втручання держави в економіку?

- а) кейнсіанство;
- б) теорія пропозиції;
- в) марксизм;
- г) теорія суспільного вибору.

9. Що є основним критерієм класифікації податків на прямі та непрямі?

- а) місце зарахування податку до бюджету;
- б) метод стягнення;
- в) рівень державного регулювання;
- г) вплив на економічну активність.

10. Який період в історії України відзначався впровадженням єдиного податкового реєстру та автоматизацією податкових процесів?

- а) 1991-1995 рр.;
- б) 1996-2004 рр.;
- в) 2005-2013 рр.;
- г) 2014-2022 рр.

Тема 3. Адміністрування сплати податків

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Права, обов'язки та відповідальність платників податків та контролюючих органів.
2. Контролюючі органи з оподаткування. Структура Держаної податкової служби України.
3. Податкова декларація, строки подання та сплати податків.
4. Види відповідальності за порушення законів з питань оподаткування. Штрафні (фінансові) штрафи. Пеня.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Проаналізувати реалізацію прав платників податків у різних країнах.
2. Визначити ключові обов'язки платників податків для забезпечення стабільності податкової системи.
3. Дослідити зміни у правах та обов'язках платників податків у процесі податкових реформ в Україні.
4. Розглянути механізми контролю за сплатою податків у країнах Європейського Союзу.
5. Оцінити вплив міжнародних організацій на систему контролю оподаткування.
6. Проаналізувати особливості проведення податкових перевірок підприємств в Україні.
7. Дослідити зміни у структурі Державної податкової служби України за останні 10 років.
8. Визначити особливості подання податкової декларації через електронні сервіси.
9. Описати податкові обов'язки фізичних осіб-підприємців.
10. Проаналізувати застосування штрафних санкцій у разі податкових порушень у розвинених країнах.
11. Визначити механізми оскарження рішень контролюючих органів щодо штрафів в Україні.

Теми рефератів:

1. Права платників податків в Україні: законодавчі основи та практика.
2. Обов'язки платників податків: як забезпечується податкова дисципліна.
3. Відповідальність платників податків за ухилення від сплати податків.

4. Податковий контроль в Україні: функції та механізми.
5. Роль Державної податкової служби у забезпеченні податкової політики.
6. Органи контролю в системі податкового адміністрування.
7. Історія та сучасний стан Державної податкової служби України.
8. Податкова декларація: види, особливості заповнення та подання.
9. Електронні сервіси податкової служби: переваги та перспективи.
10. Відповідальність за податкові правопорушення: види та наслідки.
11. Фінансові штрафи в податковій системі: ефективність застосування.
12. Пеня як механізм стягнення податкової заборгованості;
13. Порівняння системи податкового контролю України та ЄС;
14. Аудит та перевірки в системі оподаткування;
15. Способи мінімізації податкових ризиків для підприємств.

Тести:

1. Який орган здійснює контроль за правильністю сплати податків в Україні?

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) Національний банк України;
- г) Верховна Рада України.

2. Яке право має платник податків?

- а) ухилятися від сплати податків;
- б) подавати податкові декларації лише за бажанням;
- в) отримувати інформацію про порядок нарахування та сплати податків;
- г) не вести облік доходів.

3. Який основний обов'язок платника податків?

- а) здійснювати податковий контроль;
- б) своєчасно та у повному обсязі сплачувати податки;
- в) проводити податкові перевірки;
- г) визначати розмір податку самостійно.

4. Що є основним документом для звітування перед податковими органами?

- а) фінансова звітність;

- б) податкова декларація;
- в) договір про сплату податків;
- г) акт перевірки податкової служби.

5. Які податкові перевірки проводяться планово?

- а) документальні;
- б) камеральні;
- в) автоматизовані;
- г) фінансові.

6. Який строк подання річної декларації про доходи фізичних осіб?

- а) до 1 січня;
- б) до 1 березня;
- в) до 1 травня;
- г) до 1 липня.

7. Що таке пеня у податковій системі?

- а) добровільний внесок до бюджету;
- б) відшкодування витрат на адміністрування податків;
- в) санкція за несвоєчасну сплату податків;
- г) фіксований штраф за податкові порушення.

8. Який загальний строк сплати податкового зобов'язання для фізичної особи після подання річної декларації?

- а) протягом 10 днів з моменту подання декларації;
- б) до 1 червня звітного року;
- в) до 1 серпня року, що настає за звітним;
- г) до 1 жовтня поточного року.

9. Яка сума штрафу передбачена за неподання податкової декларації?

- а) 100 грн;
- б) 170 грн;
- в) 850 грн;
- г) 1700 грн.

10. Який контролюючий орган відповідає за виявлення податкових порушень?

- а) Міністерство економіки України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) Рахункова палата;
- г) Державна аудиторська служба.

Тема 4. Порядок нарахування та сплати податку на додану вартість суб'єктами підприємництва

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Економічна сутність податку на додану вартість (ПДВ), його роль у податковій системі України.
2. Платники ПДВ та основні вимоги щодо їх реєстрації платниками податку на додану вартість.
3. Об'єкт оподаткування ПДВ. Звільнення від ПДВ.
4. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування ПДВ.
5. Податкові зобов'язання та податковий кредит.
6. Особливості оподаткування податком на додану вартість в окремих випадках.
7. Електронне адміністрування ПДВ.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити особливості податку на додану вартість (ПДВ) у країнах Європейського Союзу.
2. Проаналізувати альтернативи ПДВ, що існують у світовій практиці.
3. Визначити коло платників ПДВ та основні вимоги щодо їх реєстрації.
4. Розглянути особливості реєстрації платників ПДВ в інших країнах.
5. Оцінити штрафні санкції за несвоєчасну реєстрацію платником ПДВ.
6. Проаналізувати вплив реєстрації платником ПДВ на діяльність малого бізнесу.
7. Дослідити особливості оподаткування ПДВ при здійсненні операцій з нерезидентами.
8. Вивчити зміни об'єктів оподаткування ПДВ в Україні.
9. Проаналізувати динаміку змін ставок ПДВ в Україні за останні роки.
10. Оцінити переваги та недоліки знижених ставок ПДВ.
11. Дослідити механізм відшкодування ПДВ.
12. Визначити особливості формування податкових зобов'язань при бартерних операціях.
13. Розглянути умови застосування податкових пільг щодо ПДВ.

Теми рефератів:

1. Роль ПДВ у формуванні доходів державного бюджету;
2. Міжнародний досвід застосування ПДВ;
3. ПДВ як інструмент державного регулювання економіки;
4. Процедура реєстрації платником ПДВ;
5. Податкові зобов'язання та їх вплив на фінансовий стан підприємств;
6. Механізм відшкодування ПДВ: теоретичні основи та практика;
7. Вплив ПДВ на діяльність малого та середнього бізнесу;
8. Ставки ПДВ та їх вплив на економіку;
9. Особливості оподаткування імпорту та експорту ПДВ;
10. Податкові пільги з ПДВ: переваги та недоліки;
11. Електронне адміністрування ПДВ в Україні;
12. Вплив електронного реєстру податкових накладних на боротьбу з ухиленням від оподаткування;
13. Спрощена система оподаткування та її взаємодія з ПДВ;
14. Зловживання у сфері відшкодування ПДВ: проблеми та шляхи вирішення;
15. Контроль за сплатою ПДВ у міжнародній практиці.

Тести:

- 1. Яка основна ставка ПДВ в Україні?**
 - а) 10%;
 - б) 20%;
 - в) 5%;
 - г) 25%.
- 2. Хто є платниками податку на додану вартість?**
 - а) лише юридичні особи;
 - б) лише фізичні особи-підприємці;
 - в) фізичні та юридичні особи, які відповідають критеріям реєстрації;
 - г) лише суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
- 3. Які операції не є об'єктом оподаткування ПДВ?**
 - а) експорт товарів;
 - б) продаж земельних ділянок;
 - в) імпорт товарів;
 - г) продаж послуг.

4. Яка мінімальна сума доходу зобов'язує підприємство зареєструватися платником ПДВ?

- а) 500000 грн;
- б) 1000000 грн;
- в) 2000000 грн;
- г) 5000000 грн.

5. Що таке податковий кредит?

- а) зобов'язання зі сплати ПДВ;
- б) сума ПДВ, яку можна включити до зменшення зобов'язань;
- в) штраф за несплату ПДВ;
- г) різниця між доходом та витратами.

6. Що таке податкове зобов'язання з ПДВ?

- а) сума ПДВ, яку підприємство має сплатити до бюджету;
- б) сума ПДВ, яку підприємство отримує як відшкодування;
- в) сума податку, яку підприємство сплачує за власні доходи;
- г) штраф за несвоєчасну сплату ПДВ.

7. Які операції оподатковуються за «0» ставкою ПДВ?

- а) надання медичних послуг;
- б) експорт товарів;
- в) продаж основних засобів;
- г) операції з фінансовими активами.

8. Як відбувається електронне адміністрування ПДВ в Україні?

- а) через систему електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ);
- б) через ручне внесення даних у податкові звіти;
- в) через подання звітності в паперовій формі до ДПС;
- г) шляхом усної взаємодії з податковими органами.

9. Яка основна функція реєстру податкових накладних?

- а) контроль за виписаними податковими накладними;
- б) визначення ринкової вартості товарів;
- в) збереження податкових накладних підприємств;
- г) адміністрування митних зборів.

10. Що відбувається у разі порушення термінів подання податкової декларації з ПДВ?

- а) підприємство отримує податкові пільги;
- б) накладається штраф і нараховується пеня;
- в) декларація автоматично приймається без перевірки;
- г) платник податків звільняється від відповідальності.

Тема 5. Порядок нарахування та сплати акцизного податку та мита

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Економічна сутність акцизного податку та види підакцизних товарів.
2. Платники акцизного податку.
3. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування акцизного податку.
4. Особливості оподаткування акцизним податком.
5. Платники та об'єкт оподаткування митом.
6. Ставки, пільги та порядок сплати мита до бюджету.
7. Особливості оподаткування експортних-імпортних операцій суб'єктів підприємництва.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Проаналізувати вплив змін акцизного податку на споживчий ринок.
2. Визначити умови реєстрації платниками акцизного податку.
3. Дослідити відмінності в оподаткуванні акцизом для виробників та імпортерів.
4. Розглянути особливості оподаткування акцизом підприємств роздрібною торгівлю.
5. Оцінити процедуру ліцензування підприємств, що реалізують підакцизні товари.
6. Проаналізувати вплив зміни ставок акцизу на споживчі ціни.
7. Дослідити механізми регулювання ставок акцизного податку в різних країнах.
8. Розглянути порядок встановлення мінімальних роздрібних цін на підакцизні товари.
9. Визначити механізми контролю за сплатою акцизного податку в Україні.
10. Проаналізувати санкції за ухилення від сплати акцизного податку.
11. Дослідити застосування електронного контролю за обігом підакцизних товарів.
12. Визначити перелік необхідних документів для митного оформлення товарів.

Теми рефератів:

1. Роль акцизного податку у формуванні державного бюджету України.
2. Види підакцизних товарів: аналіз сучасного ринку.
3. Особливості оподаткування тютюнових виробів акцизним податком.
4. Регулювання ставок акцизного податку в Україні.
5. Контроль за обігом підакцизних товарів.
6. Вплив акцизного податку на ринок алкогольних напоїв.
7. Ліцензування підприємств, що реалізують підакцизні товари.
8. Вплив акцизного податку на імпорتنі товари.
9. Пільги щодо сплати акцизного податку: економічний ефект.
10. Особливості адміністрування мита в Україні.
11. Платники мита: особливості регулювання у світовій практиці.
12. Зміни в митному оподаткуванні України в умовах євроінтеграції.
13. Система контролю за сплатою мита.
14. Пільги при сплаті мита для українських підприємств.
15. Вплив митної політики на міжнародну торгівлю України.

Тести:

- 1. Які товари вважаються підакцизними в Україні?**
 - а) продукти харчування;
 - б) алкогольні напої та тютюнові вироби;
 - в) текстильні вироби;
 - г) сільськогосподарська продукція.
- 2. Хто є платником акцизного податку?**
 - а) усі підприємства;
 - б) лише виробники підакцизних товарів;
 - в) виробники, імпортери та роздрібні продавці підакцизних товарів;
 - г) банки та фінансові установи.
- 3. Який з наведених товарів не є підакцизним?**
 - а) бензин;
 - б) тютюнові вироби;
 - в) медикаменти;
 - г) спирт.

4. Яка основна ставка акцизного податку на тютюнові вироби?

- а) фіксована ставка на кожен виріб;
- б) відсоток від ціни реалізації;
- в) комбінована ставка (фіксована + % від вартості);
- г) ставка визначається місцевими органами.

5. Хто є платником мита в Україні?

- а) виробники товарів;
- б) фізичні особи;
- в) імпортери та експортери;
- г) всі покупці товарів.

6. Що є об'єктом обкладання ввізним митом?

- а) доходи фізичних осіб;
- б) фінансові операції;
- в) товари, що ввозяться на митну територію України;
- г) земельні ділянки.

7. Який орган контролює сплату мита в Україні?

- а) Державна податкова служба;
- б) Державна митна служба;
- в) Національний банк України;
- г) Міністерство фінансів України.

8. Який порядок сплати мита передбачений для імпортних товарів?

- а) сплата після реалізації товарів;
- б) сплата перед ввезенням товару;
- в) сплата після отримання дозволу на імпорт;
- г) сплата разом із податком на прибуток.

9. Які товари звільняються від мита?

- а) алкогольні напої;
- б) товари гуманітарної допомоги;
- в) тютюнові вироби;
- г) паливо.

10. Що відбувається у разі порушення митних правил?

- а) звільнення від мита;
- б) адміністративна відповідальність;
- в) автоматична реєстрація у базі ДПС;
- г) повне звільнення від санкцій.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ

СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема 6. Порядок нарахування та сплати податку на прибуток суб'єктами підприємництва

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Економічна сутність податку на прибуток.
2. Платники та об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємств.
3. Доходи звітного періоду: їх склад та порядок визнання. Витрати звітного періоду: їх склад та порядок визнання.
4. Основні засоби: класифікація, порядок та методи нарахування амортизації.
5. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на прибуток.
6. Звільнення від сплати податку на прибуток. Порядок обчислення податку та строки сплати.
7. Особливості оподаткування податком на прибуток окремих видів діяльності та операцій.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Проаналізувати вплив податку на прибуток на інвестиційну діяльність підприємств.
2. Дослідити, як застосування пільг зменшує податкове навантаження на бізнес.
3. Визначити особливості оподаткування неприбуткових організацій.
4. Розглянути порядок визначення оподатковуваного прибутку для підприємств-нерезидентів.
5. Оцінити обмеження, встановлені для врахування витрат у податковому обліку.
6. Дослідити вплив податкової політики на формування витрат підприємства.
7. Проаналізувати, як методи амортизації впливають на фінансовий результат підприємства.
8. Визначити особливості амортизації, що використовуються в країнах ЄС.
9. Оцінити вплив змін у законодавстві на амортизаційну політику підприємств.

10. Порівняти ставки податку на прибуток в Україні та інших країнах ЄС: вплив на конкурентоспроможність бізнесу.

11. Розглянути приклади застосування податкових коригувань згідно з розділом III ПКУ.

12. Вивчити практичні кейси оптимізації податку на прибуток підприємств відповідно до законодавства.

Теми рефератів:

1. Економічна сутність податку на прибуток та його значення.
2. Платники податку на прибуток підприємств: особливості та законодавчі вимоги.

3. Об'єкт оподаткування податку на прибуток: доходи та витрати підприємства.

4. Вплив податку на прибуток на фінансові результати підприємств.

5. Методика нарахування амортизації основних засобів для цілей оподаткування.

6. Витрати підприємства у податковому обліку: особливості формування.

7. Аналіз податкових пільг при оподаткуванні прибутку.

8. Визначення бази оподаткування податку на прибуток.

9. Порівняльний аналіз ставок податку на прибуток у різних країнах.

10. Вплив податку на прибуток на економічну активність підприємств.

11. Оподаткування податком на прибуток підприємств окремих сфер діяльності.

12. Податкові зобов'язання підприємств та механізми їх оптимізації.

13. Звільнення від податку на прибуток: законодавче регулювання та практика.

14. Вплив міжнародного досвіду на розвиток податкової політики України.

15. Специфіка оподаткування нерезидентів в Україні.

Тести:

1. Яка основна ставка податку на прибуток підприємств в Україні?

а) 10%;

б) 18%;

в) 20%;

г) 25%.

2. Хто є платником податку на прибуток?

а) фізичні особи – підприємці;

б) неприбуткові організації;

в) юридичні особи – резиденти України;

г) державні службовці.

3. Який об'єкт оподаткування податком на прибуток?

а) грошовий оборот;

б) прибуток, визначений як різниця між доходами та витратами;

в) загальні активи підприємства;

г) валовий дохід.

4. Які витрати підприємства не можуть бути включені до податкових витрат?

а) витрати на оплату праці;

б) представницькі витрати понад встановлені ліміти;

в) витрати на сировину та матеріали;

г) витрати на комунальні послуги.

5. Яка періодичність подання декларації з податку на прибуток?

а) щомісяця;

б) щоквартально або щорічно;

в) раз на два роки;

г) тільки у випадку перевірки.

6. Чи сплачують податок на прибуток підприємства, які перебувають на спрощеній системі оподаткування?

а) так;

б) ні;

в) частково;

г) лише з окремих доходів.

7. Які підприємства можуть бути звільнені від податку на прибуток?

а) малі підприємства;

б) благодійні організації;

в) всі новостворені підприємства;

г) підприємства, які отримують субсидії.

8. Який орган контролює сплату податку на прибуток?

а) Державна податкова служба України;

б) Міністерство фінансів України;

- в) Національний банк України;
- г) Митна служба України.

9. З якою періодичністю подається декларація з податку на прибуток для звичайних платників?

- а) щомісяця;
- б) один раз на 3 роки;
- в) щоквартально або раз на рік;
- г) лише у випадку отримання прибутку.

10. Чи має право підприємство враховувати амортизацію як витрати при обчисленні податку на прибуток?

- а) ні;
- б) так;
- в) лише для основних засобів, отриманих за грантом;
- г) лише за рішенням суду.

Тема 7. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Платники та об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.
2. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
3. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб та умови її отримання. Соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб.
4. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб. Особи, відповідальні за утримання та сплату податку на доходи фізичних осіб.
5. Особливості оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності при застосуванні загальної системи оподаткування.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити порядок оподаткування доходів нерезидентів.
2. Визначити відмінності між оподаткуванням доходів від трудової діяльності та пасивних доходів.
3. Проаналізувати особливості оподаткування подарунків та спадщини.
4. Дослідити ставки податку на доходи фізичних осіб у країнах ЄС.
5. Визначити порядок оподаткування доходів фізичних осіб у разі отримання гонорарів та роялті.
6. Оцінити особливості застосування прогресивного оподаткування у світі.
7. Перелік необхідних документів для отримання податкової знижки.
8. Визначити соціальні категорії громадян, які мають право на підвищену податкову пільгу.
9. Проаналізувати механізм перевірки правильності нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.
10. Дослідити санкції за несвоєчасну сплату податку на доходи фізичних осіб.
11. Розглянути порядок декларування доходів фізичних осіб.
12. Визначити особливості оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців.

13. Проаналізувати порядок обліку доходів і витрат для фізичних осіб – підприємців на загальній системі оподаткування.

Теми рефератів:

1. Платники податку на доходи фізичних осіб: законодавче регулювання та практика.

2. Об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб: аналіз законодавства та судової практики.

3. Ставки податку на доходи фізичних осіб в Україні та міжнародний досвід.

4. Визначення бази оподаткування ПДФО: сучасні виклики та проблеми.

5. Податкова знижка: механізм реалізації та вплив на доходи громадян.

6. Соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб: роль у підтримці вразливих верств населення.

7. Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.

8. Роль податкових агентів у адмініструванні податку на доходи фізичних осіб.

9. Відповідальність за порушення порядку сплати податку на доходи фізичних осіб.

10. Оподаткування доходів фізичних осіб – підприємців на загальній системі.

11. Оподаткування пасивних доходів: проценти, роялті, дивіденди.

12. Декларування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи.

13. Оподаткування доходів нерезидентів в Україні.

14. Податок на доходи фізичних осіб як інструмент державної політики щодо перерозподілу доходів.

15. Перспективи реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні.

Тести:

1. Хто є платником податку на доходи фізичних осіб?

а) лише резиденти України;

б) лише особи, які отримують зарплату;

в) резиденти та нерезиденти, що отримують доходи в Україні;

г) тільки фізичні особи-підприємці.

2. Хто є податковим агентом при нарахуванні заробітної плати?

- а) Пенсійний фонд України;
- б) Роботодавець;
- в) Податкова служба України
- г) бухгалтерія банку.

3. Яка основна ставка податку на доходи фізичних осіб в Україні?

- а) 15%;
- б) 18%;
- в) 20%;
- г) 25%.

4. Який тип доходів не підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб?

- а) заробітна плата;
- б) дивіденди;
- в) державні соціальні виплати;
- г) доходи від підприємницької діяльності.

5. У який строк платник податку має право подати декларацію для отримання податкової знижки?

- а) протягом 60 днів після закінчення податкового року;
- б) до 1 червня року, що настає за звітним;
- в) у будь-який час без обмежень;
- г) до 31 грудня року, що настає за звітним.

6. Хто є податковим агентом при виплаті заробітної плати?

- а) банк;
- б) роботодавець;
- в) податкова служба;
- г) сам працівник.

7. Який документ необхідний для отримання податкової знижки?

- а) договір оренди житла;
- б) декларація про доходи;
- в) паспорт;
- г) трудова книжка.

8. Який порядок сплати податку на доходи фізичних осіб для фізичних осіб-підприємців на загальній системі?

- а) сплачують щомісячні авансові платежі;

- б) сплачують єдиний податок;
- в) сплачують податок після закінчення року;
- г) не сплачують податок.

9. Який термін подання річної декларації про доходи фізичних осіб?

- а) до 1 березня;
- б) до 1 травня;
- в) до 1 липня;
- г) до 1 грудня.

10. Які доходи підлягають оподаткуванню за ставкою 9%?

- а) заробітна плата;
- б) дивіденди;
- в) спадщина;
- г) гонорари.

Тема 8. Порядок нарахування та сплати екологічного податку та рентної плати

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Платники екологічного податку.
2. Об'єкт, база та ставки екологічного податку.
3. Порядок обчислення екологічного податку.
4. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
5. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
6. Рентна плата за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України.
7. Рентна плата за спеціальне використання води.
8. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
9. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити міжнародні підходи до оподаткування забруднення довкілля.
2. Проаналізувати вплив екологічного податку на поведінку підприємств.
3. Порівняти ставки екологічного податку в різних країнах.
4. Розглянути механізм розрахунку екологічного податку в ЄС.
5. Визначити пільги для підприємств, що інвестують у екологічні технології.
6. Оцінити проблеми, що виникають при адмініструванні екологічного податку.
7. Проаналізувати особливості нарахування та сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.
8. Визначити специфіку рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин.
9. Дослідити механізм нарахування та сплати рентної плати за користування радіочастотним спектром України.
10. Розглянути особливості нарахування та сплати рентної плати за спеціальне використання води.
11. Визначити специфіку рентної плати за спеціальне

використання лісових ресурсів.

12. Оцінити особливості нарахування та сплати рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, а також за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Теми рефератів:

1. Платники екологічного податку: законодавче регулювання та практика.

2. Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.

3. Вплив екологічного податку на навколишнє середовище.

4. Аналіз ставок екологічного податку в Україні та світі.

5. Особливості адміністрування екологічного податку.

6. Рентна плата за користування надрами: економічний вплив.

7. Рентна плата за використання водних ресурсів.

8. Рентна плата за використання лісових ресурсів.

9. Екологічний податок як інструмент регулювання економіки.

10. Рентна плата за користування радіочастотним спектром.

11. Оподаткування діяльності з транспортування нафти та газу.

12. Фіскальна роль рентних платежів у державному бюджеті.

13. Вплив екологічного оподаткування на інвестиції в чисті технології.

14. Порівняльний аналіз екологічного податку в Україні та ЄС.

15. Проблеми та перспективи вдосконалення екологічного оподаткування.

Тести:

1. Хто є платником екологічного податку?

а) лише підприємства важкої промисловості;
б) усі юридичні особи, що здійснюють викиди забруднюючих речовин;

в) фізичні особи-підприємці без виключень;

г) органи державної влади.

2. Який об'єкт оподаткування екологічним податком?

а) земельні ділянки;

б) викиди забруднюючих речовин у довкілля;

в) доходи підприємств;

г) державне майно.

3. Яка структура ставок екологічного податку?

а) однакова ставка для всіх підприємств;

- б) залежить від рівня забруднення;
- в) встановлюється місцевими органами;
- г) визначається за рішенням суду.

4. Що є базою оподаткування для рентної плати за користування надрами?

- а) обсяг видобутих корисних копалин;
- б) розмір земельної ділянки;
- в) витрати підприємства;
- г) рівень водозабору.

5. Який орган контролює сплату рентної плати?

- а) Державна митна служба;
- б) Державна податкова служба;
- в) Національний банк України;
- г) Міністерство економіки.

6. Який орган контролює правильність нарахування та сплати рентної плати за користування надрами?

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) Державна служба геології та надр України;
- г) Антимонопольний комітет України.

7. Яка база оподаткування застосовується для розрахунку рентної плати за спеціальне використання води?

- а) обсяг води, що фактично використаний підприємством;
- б) кількість працівників підприємства;
- в) площа земельної ділянки, що використовується під водозабірні споруди;
- г) загальний річний дохід підприємства.

8. Хто є платниками рентної плати за користування радіочастотним спектром України?

- а) усі підприємства, що використовують електронні пристрої;
- б) оператори мобільного зв'язку, телекомунікаційні компанії та радіостанції;
- в) усі державні органи влади;
- г) фізичні особи, які користуються мобільним зв'язком.

9. Як визначається розмір рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?

- а) за загальним прибутком лісового господарства;
- б) за площею орендованих лісових угідь;
- в) за обсягом заготовленої деревини або інших ресурсів;
- г) за кількістю працівників лісового господарства.

10. Які платежі включає рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами?

- а) фіксовану ставку незалежно від обсягу перевезень;
- б) оплату за обсяг транспортування та відстань доставки;
- в) виключно екологічний податок;
- г) єдиний тариф, встановлений Міністерством економіки.

Тема 9. Порядок нарахування та сплати податків на майно

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Економічна сутність та склад податку на майно.
2. Сутність та мета введення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Порядок нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
4. Платники, об'єкт і база оподаткування плати за землю.
5. Пільги щодо плати за землю для юридичних та фізичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню.
6. Порядок нарахування та сплати податку за землю.
7. Порядок нарахування та сплати транспортного податку.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити зміни у структурі податку на майно в Україні.
2. Проаналізувати особливості справляння податку на майно в країнах ЄС.
3. Оцінити вплив впровадження податку на майно на економічну активність населення.
4. Визначити фактори, що впливають на розмір податку на нерухомість.
5. Дослідити методи оцінки вартості нерухомості для визначення податкової бази.
6. Проаналізувати особливості розрахунку податку на комерційну нерухомість.
7. Розглянути механізми адміністрування податку на нерухомість у великих містах.
8. Визначити підходи до визначення кадастрової вартості земельної ділянки.
9. Проаналізувати категорії земель із найвищим рівнем оподаткування.
10. Дослідити вплив міжнародного досвіду на систему земельного оподаткування в Україні.

Теми рефератів:

1. Сутність та значення податку на майно в Україні.
2. Податок на нерухомість: міжнародний досвід і українська практика.
3. Особливості оподаткування житлової та комерційної нерухомості.

4. Вплив податку на нерухомість на ринок нерухомості.
5. Земельний податок: принципи формування та механізм адміністрування.
6. Пільги щодо плати за землю та їх вплив на економіку.
7. Особливості оподаткування землі сільськогосподарського призначення;
8. Порядок оцінки земель для цілей оподаткування.
9. Порівняльний аналіз земельного податку в Україні та ЄС.
10. Транспортний податок: сутність та механізм адміністрування.
11. Вплив транспортного податку на ринок автомобілів.
12. Пільгове оподаткування автомобілів: особливості та перспективи.
13. Оподаткування нерухомості у великих містах: проблеми та шляхи вирішення.
14. Фінансові надходження від податку на майно у місцеві бюджети.
15. Шляхи вдосконалення оподаткування нерухомості, землі та транспорту.

Тести

1. Які складові входять до податку на майно?

- а) податок на нерухомість, плата за землю, транспортний податок;
- б) податок на доходи фізичних осіб, військовий збір;
- в) мито, акцизний податок;
- г) рентні платежі.

2. Який об'єкт оподаткування податком на нерухомість?

- а) земельні ділянки;
- б) житлові та нежитлові приміщення;
- в) транспортні засоби;
- г) банківські рахунки.

3. Хто є платником плати за землю?

- а) виключно юридичні особи;
- б) фізичні та юридичні особи, які користуються або володіють землею;
- в) лише державні підприємства;
- г) особи, які мають більше 1 га землі.

4. Яка база оподаткування земельного податку?

- а) ринкова вартість землі;
- б) нормативна грошова оцінка землі;

- в) площа будівель, розташованих на земельній ділянці;
- г) загальний дохід підприємства.

5. Які транспортні засоби підлягають транспортному податку?

- а) усі легкові автомобілі;
- б) автомобілі віком до 5 років з великою ринковою вартістю;
- в) вантажні автомобілі та автобуси;
- г) мотоцикли та моторолери.

6. Який термін сплати податку на нерухоме майно для фізичних осіб?

- а) до 1 березня поточного року;
- б) до 1 липня наступного року після отримання повідомлення-рішення;
- в) до 31 грудня року, в якому отримано дохід;
- г) протягом 10 днів після отримання квитанції.

7. Яка ставка податку на нерухомість встановлена в Україні?

- а) 1% від вартості нерухомості;
- б) не більше 1,5% від мінімальної заробітної плати за 1 м² площі;
- в) 5% від загальної площі об'єкта нерухомості;
- г) 3% від оціночної вартості.

8. Яка ставка податку на землю застосовується для фізичних осіб?

- а) 5% від річного доходу особи;
- б) 1% від нормативної грошової оцінки землі;
- в) 12% від загальної площі земельної ділянки;
- г) 3% від вартості нерухомості.

9. Який орган здійснює контроль за правильністю нарахування земельного податку?

- а) Державна податкова служба України;
- б) Державна служба геодезії, картографії та кадастру;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Міністерство юстиції України.

10. Хто є платником транспортного податку?

- а) всі власники транспортних засобів;
- б) власники легкових автомобілів віком до 5 років з ринковою вартістю понад 375 мінімальних зарплат;
- в) лише юридичні особи, що використовують автомобілі у підприємницькій діяльності;
- г) тільки державні установи, що експлуатують транспортні засоби.

Тема 10. Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
2. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками першої-третьої груп.
3. Особливості спрощеної системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників та їх вплив на розвиток підприємницької діяльності.
4. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками четвертої групи.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити зміни умов спрощеної системи оподаткування протягом останніх 10 років.
2. Визначити умови переходу зі спрощеної на загальну систему оподаткування.
3. Проаналізувати обмеження щодо доходу для платників єдиного податку.
4. Оцінити ризики ухилення від оподаткування у спрощеній системі.
5. Дослідити вплив зміни розміру мінімальної заробітної плати на ставки єдиного податку.
6. Розглянути порядок розрахунку єдиного податку для сільськогосподарських виробників.
7. Визначити переваги спрощеної системи оподаткування для аграрного сектору.
8. Проаналізувати податкові ризики, які несуть сільськогосподарські товаровиробники.
9. Визначити, які сільськогосподарські підприємства можуть бути платниками четвертої групи єдиного податку.
10. Дослідити механізм нарахування податку на основі нормативно-грошової оцінки земель.
11. Описати звітні документи, які повинні подавати платники четвертої групи єдиного податку.

Теми рефератів:

1. Особливості правового регулювання спрощеної системи

оподаткування в Україні.

2. Порівняльний аналіз спрощеної та загальної систем оподаткування.

3. Єдиний податок: сутність, особливості, переваги та недоліки

4. Оподаткування ФОП на єдиному податку першої-третьої груп.

5. Вплив спрощеної системи оподаткування на малий бізнес.

6. Оподаткування послуг та торгівлі в межах єдиного податку.

7. Податкове навантаження на платників єдиного податку в Україні.

8. Спрощене оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

9. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та повернення на загальну.

10. Єдиний податок у міжнародній практиці: порівняння з Україною.

11. Особливості обліку та звітності платників єдиного податку.

12. Вплив податкової реформи на малий бізнес в Україні.

13. Особливості розрахунку єдиного податку платниками четвертої групи.

14. Спрощене оподаткування у сільському господарстві: перспективи розвитку.

15. Роль спрощеної системи оподаткування у детінізації економіки.

Тести:

1. Який нормативний акт регулює спрощену систему оподаткування в Україні?

- а) Податковий кодекс України;
- б) Закон України «Про підприємництво»;
- в) Бюджетний кодекс України;
- г) Цивільний кодекс України.

2. Хто може бути платником єдиного податку першої групи?

- а) юридичні особи;
- б) фізичні особи-підприємці, що здійснюють роздрібну торгівлю на ринках;
- в) великі аграрні підприємства;
- г) фінансові компанії.

3. Який максимальний річний дохід для платників третьої групи єдиного податку?

- а) 1 млн грн;
- б) 5 млн грн;
- в) 7 млн грн;
- г) 1167 мінімальних зарплат.

4. Яка ставка єдиного податку для платників другої групи?

- а) 2% від доходу;
- б) фіксована ставка, не більше 20% від мінімальної зарплати;
- в) 10% від доходу;
- г) 5% від доходу.

5. Як визначається база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи?

- а) за загальною виручкою підприємства;
- б) за площею земельних ділянок, що використовуються у господарській діяльності;
- в) за кількістю найманих працівників;
- г) за розміром капіталу підприємства.

6. Яка ставка єдиного податку з доходу для платників третьої групи без ПДВ?

- а) 3%;
- б) 5%;
- в) 10%;
- г) 20%.

7. Які підприємства не можуть бути платниками єдиного податку?

- а) ті, що здійснюють виробництво та продаж алкоголю та тютюну;
- б) аграрні підприємства;
- в) малі торговельні компанії;
- г) юридичні особи, що працюють у сфері послуг.

8. Який документ необхідний для переходу на спрощену систему оподаткування?

- а) реєстраційна заява;
- б) виписка з банку;
- в) договір оренди приміщення;
- г) патент на підприємницьку діяльність.

9. Яка максимальна кількість найманих працівників дозволена для фізичної особи-підприємця платника єдиного податку 2 групи?

- а) 5 осіб;
- б) 20 осіб;

- в) 10 осіб;
- г) обмежень немає.

10. Як часто подається податкова декларація платниками єдиного податку третьої групи?

- а) щомісяця;
- б) щоквартально;
- в) щороку;
- г) кожні пів року.

Тема 11. Порядок нарахування та сплати інших місцевих податків і зборів

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому опрацюванні наведених питань за темою:

1. Порядок нарахування та сплати туристичного збору.
2. Порядок нарахування та сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дослідити особливості оподаткування туристичного збору у країнах ЄС.
2. Проаналізувати вплив змін у туристичній індустрії на надходження туристичного збору.
3. Оцінити вплив туристичного збору на розвиток регіонального туризму.
4. Розглянути системи адміністрування збору за паркування у містах України.
5. Визначити інноваційні технології, що застосовуються для ефективного справляння збору за паркування.

Теми рефератів:

1. Законодавче регулювання туристичного збору в Україні.
2. Порівняльний аналіз туристичного збору в Україні та ЄС.
3. Туристичний збір як інструмент розвитку внутрішнього туризму.
4. Роль туристичного збору у фінансуванні місцевих громад.
5. Збір за місця для паркування транспортних засобів: сутність та правові основи.

Тести:

1. Хто є платниками туристичного збору?

- а) готелі та інші заклади розміщення;
- б) особи, які тимчасово проживають у закладах розміщення;
- в) туристичні агентства;
- г) місцеві органи влади.

2. Який орган контролює сплату туристичного збору?

- а) Державна податкова служба України;
- б) Державне агентство з питань туризму;
- в) місцеві органи влади;
- г) Міністерство економіки України.

3. Яка ставка туристичного збору встановлюється місцевими органами?

- а) не більше 0,5% від мінімальної зарплати;
- б) від 0,5% до 1% від вартості проживання;
- в) фіксована сума, що встановлюється державою;
- г) 10% від вартості бронювання.

4. Яка база оподаткування використовується для нарахування збору за паркування?

- а) кількість паркувальних місць;
- б) площа парковки у квадратних метрах;
- в) середньорічна виручка паркувального майданчика;
- г) кількість автомобілів, що використовують паркувальні місця.

5. Які транспортні засоби звільняються від сплати збору за паркування?

- а) автомобілі, що належать державним установам;
- б) екологічно чисті електромобілі;
- в) автомобілі осіб з інвалідністю;
- г) усі перелічені вище.

6. Який документ є підставою для сплати туристичного збору?

- а) банківський чек;
- б) квитанція про оплату готельного номера;
- в) податкова декларація;
- г) договір з туристичною компанією.

7. Хто здійснює контроль за правильністю сплати збору за місця для паркування?

- а) Міністерство інфраструктури України;
- б) Державна податкова служба України;
- в) органи місцевого самоврядування;
- г) поліція.

8. Коли повинні бути сплачені кошти від збору за паркування до місцевого бюджету?

- а) щоденно;
- б) щомісяця;
- в) щоквартально;
- г) щорічно.

9. Який орган встановлює розмір збору за місця для паркування?

- а) Верховна Рада України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) органи місцевого самоврядування;

г) Державна податкова служба.

10. Як визначається ставка збору за місця для паркування?

а) у відсотках від площі паркувальної зони;

б) у відсотках від мінімальної заробітної плати;

в) у фіксованій сумі за кожне паркувальне місце;

г) у відсотках від вартості проїзду громадським транспортом.

11. Який із зазначених податків належить до загальнодержавних?

а) податок на майно;

б) єдиний податок;

в) туристичний збір;

г) екологічний податок.

12. Який із наведених принципів закладено в основу податкового законодавства України?

а) принцип політичної доцільності;

б) принцип справедливості, рівності та неупередженості;

в) принцип максимального вилучення доходів;

г) принцип адміністративної таємниці.

13. Яка ставка ПДВ застосовується в Україні для більшості товарів та послуг?

а) 5%;

б) 10%;

в) 20%;

г) 25%.

14. Що є об'єктом оподаткування ПДВ?

а) дохід підприємства;

б) продаж товарів, робіт або послуг;

в) чистий прибуток підприємства;

г) заробітна плата працівників.

15. Який із наведених видів операцій не є об'єктом оподаткування ПДВ?

а) продаж товарів у межах України;

б) оренда комерційної нерухомості;

в) дарування нерухомого майна між членами сім'ї першого ступеня споріднення;

г) імпорт товарів.

16. Яка ставка ПДВ застосовується до операцій з постачання лікарських засобів та медичних виробів, що підлягають пільговому режиму?

а) 7%;

б) 15%;

в) 20%;

г) 0%.

17. Який порядок сплати податку на прибуток підприємств в Україні?

а) щомісяця рівними частинами;

б) щоквартально за підсумками звітного періоду;

в) один раз на рік;

г) тільки в разі отримання прибутку.

18. Яка основна умова для застосування податкової соціальної пільги до заробітної плати працівника у 2025 році?

а) працівник має двох і більше дітей;

б) розмір місячної заробітної плати не перевищує визначеного граничного розміру для податкової соціальної пільги;

в) працівник є пенсіонером;

г) працівник є учасником бойових дій.

19. Яка базова ставка податку на прибуток підприємств в Україні?

а) 5%;

б) 10%;

в) 18%;

г) 25%.

20. Хто може бути платником єдиного податку четвертої групи?

а) фізичні особи-підприємці, що працюють у сфері ІТ;

б) сільськогосподарські товаровиробники, якщо 75% їхнього доходу – від аграрної діяльності;

в) підприємства роздрібною торгівлі;

г) юридичні особи, які займаються міжнародними перевезеннями.

РОЗДІЛ 4. ГЛОСАРІЙ

Адміністративний арешт активів платника податків – виключний спосіб забезпечення можливості погашення податкового боргу платником податків.

Акціонерне товариство – підприємство, капітал якого поділено на акції.

Амортизація основних фондів – поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів на зменшення оподатковуваного прибутку платника у межах норм амортизаційних відрахувань.

Банкрутство – це визнана судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визначені судом вимоги кредиторів не інакше, як через застосування ліквідаційної процедури.

Безнадійний податковий борг – податковий борг платника податків визнаного банкрутом, безвісно відсутнім (фізична особа) або перебуває у розшуку понад 720 днів та борг стосовно якого минув строк позовної давності.

Бюджетне відшкодування – сума, що підлягає поверненню платнику податку з бюджету у зв'язку з надмірною сплатою податку у випадках, визначених законодавством.

Відстрочення податкових зобов'язань (боргу) – перенесення плати основної суми податкових зобов'язань платника податків без урахування сум пені під проценти на пізніший термін.

Господарська діяльність – будь-яка діяльність особи, направлена на отримання доходу в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, у разі коли безпосередня участь такої особи в організації такої діяльності є регулярною, постійною та суттєвою. Під безпосередньою участю слід розуміти зазначену діяльність особи через свої постійні представництва, філіали, відділення, інші відокремлені підрозділи, а також через довірену особу, агента або будь-яку іншу особу, яка діє від імені та на користь першої особи.

Господарський кодекс України – основний законодавчий акт, що регулює підприємницьку діяльність в Україні.

Депозитний рахунок – відкривають підприємством усіх форм власності, їх відокремленим підрозділам, фізичним особам на підставі укладеного депозитного договору між власником рахунку та установою банку на визначений в договорі термін.

Державна податкова інспекція – базовий рівень системи органів державної податкової служби, який безпосередньо виконує основні завдання податкової служби – забезпечення надходжень до бюджетів та державних цільових фондів.

Дериватив – стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати або продати цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах у майбутньому. Стандартна (типова) форма деривативів та порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством.

Державна реєстрація – процедура офіційного визнання суб'єкта підприємницької діяльності, яка передбачає внесення даних до Єдиного державного реєстру (ЄДР).

Дієвий статус податкового боргу – статус податкового боргу, в якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що здійснює працівник податкового органу, застосовуючи надані йому повноваження.

Додаткові блага – кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку його працедавцем (самозайнятою особою), якщо такий дохід не є заробітною платою чи виплатою, відшкодуванням чи компенсацією за цивільно-правовими угодами, укладеними з таким платником податку (далі - інші виплати і винагороди).

Дохід – сума будь-яких коштів, вартість матеріального і нематеріального майна, інших активів, що мають вартість, у тому числі цінних паперів або деривативів, одержаних платником податку у власність або нарахованих на його користь, чи набутих незаконним шляхом у випадках, визначених законодавством, протягом відповідного звітного податкового періоду з різних джерел як на території України, так і за її межами.

Дохід з джерелом його походження з України – будь-який дохід, одержаний платником податку або нарахований на його користь від здійснення будь-яких видів діяльності на території України.

Документальна перевірка – це другий етап контрольної роботи податкових органів за правильністю нарахування та своєчасністю сплати до бюджету податків та зборів. Проводиться на основі даних бухгалтерського і податкового обліку, первинних документів.

Емісійний дохід – сума перевищення надходжень, отриманих емітентом від продажу власних акцій або інших корпоративних прав та інвестиційних сертифікатів, над номінальною вартістю таких акцій

або інших корпоративних прав та інвестиційних сертифікатів (при їх первинному розміщенні), або над ціною зворотного викупу при повторному розміщенні інвестиційних сертифікатів та акцій інвестиційних фондів.

Єдиний банк даних про платників податків – юридичних осіб (далі – Єдиний банк даних юридичних осіб) – це автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про платників податків.

Загальний місячний оподатковуваний дохід дорівнює сумі оподатковуваних доходів, виплачених (нарахованих) протягом такого звітного податкового місяця.

Загальний оподатковуваний дохід – будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню згідно законодавства, нарахований (виплачений) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

Загальний річний оподатковуваний дохід дорівнює сумі загальних місячних оподатковуваних доходів, отриманих (нарахованих) протягом такого звітного податкового року.

Звітний податковий період – проміжок часу, який розпочинається з першого календарного дня першого місяця такого періоду та закінчується останнім календарним днем останнього місяця такого періоду. Для місячного податкового періоду перший та останній місяці збігаються.

Інвестиція – господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно. Інвестиції поділяються на капітальні, фінансові та реінвестиції.

Інертний статус податкового боргу – статус, у якому органами Державної податкової служби не застосовуються ніякі заходи стягнення, крім вручення податкових вимог, реєстрації податкової застави.

Інжиніринг – надання послуг (виконання робіт) зі складання технічних завдань, проведення наукових досліджень, складання проектних пропозицій, проведення техніко-економічних обстежень та інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розробка технічної документації, проектування та конструкторське опрацювання об'єктів техніки і технології, консультації та авторський нагляд під час монтажних та пускалагоджувальних робіт, а також консультації економічного, фінансового або іншого характеру, пов'язані з такими послугами.

Інкасація боргових вимог – банківська послуга з отримання за дорученням клієнта коштів від боржника такого клієнта у рахунок погашення його боргу або акцепту по векселях, чеках, інших розрахункових і товарних документах.

Іноземний дохід – дохід, відмінний від доходу з джерелом його походження з території України.

Картотека – реєстр розрахункових або виконавчих документів, надісланих обслуговуючому банку платника податків або органом стягнення та не оплачених у строк у зв'язку із браком коштів на такому рахунку.

Картка особового рахунку платника податків – документ, який відкривається податковим органом, і у якому ведеться оперативний, систематичний облік податкових зобов'язань платника податків і їх виконання.

Камеральна перевірка (без виходу на підприємство) – проводиться податковим інспектором у момент одержання декларацій та розрахунків. Являє собою попередню перевірку правильності розрахунків платників з бюджетом на підставі поданих декларацій, розрахунків, звітів.

Касовий метод – метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок (у касу) платника податку або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата виникнення права на податковий кредит визначається як дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг).

Консолідована група платників податків – утворене і зареєстроване відповідно до національного законодавства об'єднання підприємств і організацій, що мають місцезнаходження в Україні та здійснюють свою діяльність на її території.

Контролюючий орган – державний орган, який у межах своєї компетенції здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податків, зборів (обов'язкових платежів) та погашення податкових зобов'язань чи податкового боргу.

Ліквідація платника податків – припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності, визнаного господарським судом банкрутом, з метою здійснення заходів щодо задоволення визнаних судом вимог кредиторів шляхом продажу його майна.

Матеріальний актив – основні фонди та оборотні активи у будь-якому виді, що відрізняється від коштів, цінних паперів, деривативів та нематеріальних активів.

Мирова угода – це домовленість між боржником та кредитором про відстрочку або розстрочку платежів, або припинення зобов’язання за угодою сторін.

Мораторій на задоволення вимог кредиторів – це зупинення виконання боржником його грошових зобов’язань і зобов’язань щодо сплати податків, зборів (обов’язкових платежів), термін виконання яких настав до дня введення мораторію та зупинення заходів, спрямованих на забезпечення виконання цих зобов’язань.

Наймана особа – фізична особа, яка безпосередньо власною працею виконує трудову функцію виключно за дорученням або наказом працедавця згідно з умовами укладеного з ним трудового договору (контракту) відповідно до закону. При цьому усі вигоди від виконання такої трудової функції (крім заробітної плати такої найманої особи, інших виплат чи винагород на її користь, передбачених законодавством), а також усі ризики, пов’язані з таким виконанням або невиконанням, отримуються (несуться) працедавцем.

Нематеріальний актив – об’єкти інтелектуальної, в тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані у порядку, встановленому відповідним законодавством, об’єктом права власності платника податку.

Нерезидент – особа, що не має постійного місця перебування в державі та у якої оподаткуванню підлягають лише доходи отримані ними на даній території.

Облікова справа платника податків – перелік документів, які подаються платником податків до органів державної податкової служби при взятті його на облік.

Обслуговуючий банк – установа банку, у якій відкрито рахунки підприємств, організацій, установ усіх форм власності, фізичних осіб – суб’єктів підприємницької діяльності, банків та їх установ, фізичних осіб, та який здійснює для них на договірних умовах будь-яку з операцій чи послуг, передбачених Законом України «Про банки та банкову діяльність».

Оцінка доказів господарським судом – всебічний і об’єктивний розгляд у господарському процесі всіх обставин справи в їх сукупності, відповідно до законодавства.

Пасивний дохід – дохід, отриманий у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхових виплат і відшкодувань, а також орендних (лізингових) платежів за договорами оперативної оренди.

Пеня – плата у вигляді процентів, нарахованих на суму податкового боргу (без врахування пені), що справляється з платника податків у зв'язку з несвоєчасним погашенням податкового зобов'язання.

Переплата податків, зборів (обов'язкових платежів) – усі суми податків і зборів (обов'язкових платежів), які на певну дату надійшли понад податкові зобов'язання, визначені як безпосередньо у податковій звітності платника, так і по інших документах, які є підставою для нарахування податкових зобов'язань.

Письмові докази – це будь-які документи і матеріали, які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору.

Підприємництво – самостійна діяльність, що здійснюється на власний ризик з метою отримання прибутку.

Платник податків – юридичні і фізичні особи, на яких покладено обов'язок сплачувати податки, збори (обов'язкові платежі).

Податки – це встановлені вищими органами державної законодавчої влади обов'язкові платежі, які сплачуються фізичними і юридичними особами до бюджету у розмірах і в строки, які передбачені чинним законодавством.

Податкова система – це сукупність установлених в країні податків.

Податкова робота – це діяльність платників податків і податкової служби щодо внесення податків до бюджету і контролю за платежами.

Податкова служба – це сукупність державних органів, які організують і контролюють надходження податків, податкових і окремих видів неподаткових платежів.

Податкова політика – система державних мір в області регулювання оподаткування.

Повноваження податкових органів – права і обов'язки податкових органів, пов'язаних з правами і обов'язками платників та самостійні права і обов'язки, що реалізуються при взаємодії з іншими органами чи при застосуванні санкцій.

Податкова дієздатність – передбачена нормами податкового права здатність мати права і обов'язки з приводу сплати податків.

Податкова декларація, розрахунок – документ, що подається платником податків до контролюючого органу у строки та за формою встановленими законодавством, на підставі якого здійснюється нарахування або сплата податку, збору (обов'язкового платежу).

Податкові зобов'язання – зобов'язання платника податків сплатити до бюджетів або державно цільових фондів відповідну суму коштів у порядку та строки визначені законодавством України.

Податкове повідомлення – письмове повідомлення контролюючого органу про обов'язок платника податків сплатити суму податкового зобов'язання, визначену контрольним органом у випадках передбачених законодавством.

Податковий борг – податкове зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій), узгоджене з платником податків або встановлене судом, але не сплачене у встановлені строки, а також пеня, нарахована на суму такого податкового зобов'язання.

Поточний рахунок – це рахунок підприємства відкритий в уповноваженій установі банку для зберігання грошових коштів та проведення операцій по розрахунках підприємства.

Податкова застава – спосіб забезпечення податкового зобов'язання платника податків, не погашеного у строк.

Приватне підприємство – підприємство, засноване однією особою, яка є його власником.

Примусове стягнення – звернення стягнення на активи платника податків у рахунок погашення його податкового боргу, без попереднього узгодження його суми таким платником податків.

Позов платника податків – це засіб порушення судової справи про захист інтересів платника податків.

Податковий компроміс – це рішення податкового органу, прийняте за погодженням із платником податків у межах адміністративної процедури та узгоджене з керівником податкового органу вищого рівня про задоволення частини скарги платника під зобов'язання останнього погодитися з рештою податкових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом.

Податковий агент – юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ) або фізична особа чи нерезидент або його представництво, які незалежно від їх організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати цей податок до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік та подавати податкову

звітність податковим органам відповідно до закону, а також нести відповідальність за порушення норм цього Закону.

ПДВ (податок на додану вартість) – це вид непрямого універсального податку.

Податкові зобов'язання з ПДВ – це суми ПДВ, нараховані у зв'язку з продажем товарі (робіт, послуг) або здійсненням інших оподатковуваних операцій.

Податковий кредит з ПДВ – суми ПДВ, сплачені (нараховані) у вартості придбаних сировини та матеріалів. На суму податкового кредиту зменшуються податкові зобов'язання по ПДВ.

Податкова декларація – документ, у якому платник відображає відомості про обсяги об'єкта оподаткування та інші дані, необхідні для визначення суми податку.

Податкова накладна – звітний податковий документ, що випускається на кожну повну або часткову поставку товарів (робіт, послуг) і містить дані щодо нарахування ПДВ по даній операції.

Податковий період – період, протягом якого платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету.

Податковий вексель – це письмове безумовне грошове зобов'язання платника податку сплатити до бюджету відповідну суму коштів у порядку та терміни, законодавством, що підтверджене комерційними банками шляхом авалю, який видається платником на відстрочення сплати податку на додану вартість, що справляється при імпорті товарів на митну територію України.

Продаж товарів – будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари за плату або компенсацію, незалежно від строків її надання, а також операції з безоплатного надання товарів.

Податковий кредит – сума (вартість) витрат, понесених платником податку – резидентом у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року (крім витрат на сплату податку на додану вартість та акцизного збору), на суму яких дозволяється зменшення суми його загального річного оподаткованого доходу, одержаного за наслідками такого звітного року.

Працедавець – юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності (включаючи самозайнятих осіб),

яка укладає трудові договори (контракти) з найманими особами та несе обов'язки із сплати їм заробітної плати, а також нарахування, утримання та сплати цього податку до бюджету, нарахувань на фонд оплати праці, інші обов'язки, передбачені законами.

Реєстрація платників податків – одна із основних функцій державної податкової служби, яка передумовою для здійснення контролю за правильністю обчислення і своєчасність сплати органів державної податкової служби при взятті його на облік.

Реєстр неприбуткових організацій і установ – це автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про неприбуткові організації та установи.

Реєстр платників податків постійних представництв нерезидентів в Україні – це автоматизований банк даних, створений для забезпечення обліку платників податків – постійних представництв нерезидентів в Україні.

Реєстр договорів про спільну діяльність – це автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного обліку платників податків, які здійснюють свою діяльність за договорами про спільну діяльність.

Реєстр великих платників податків – це складова частина Єдиного автоматизованого банку даних про платників податків – юридичних осіб, яка забезпечує облік великих платників податків.

Реєстр платників податку на додану вартість – це автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного обліку платників податку на додану вартість.

Резидент – особа, що має постійне місце проживання чи місцезнаходження в Україні, державі і доходи якої підлягають оподаткуванню з усіх джерел.

Розстрочення податкових зобов'язань (боргу) – надання платнику податків бюджетного кредиту на основну суму його податкових зобов'язань без урахування сум пені під проценти.

Речові докази – це товар або інше майно, що були безпосередніми об'єктами порушення податкового законодавства, документи і засоби ідентифікації, використанні для правильного рішення спору.

Санация – це система заходів, що здійснюється під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнання боржника банкрутом та його ліквідації.

Скарга – документ, який виходить від зацікавлених у результаті документальної перевірки осіб, внаслідок не згоди з прийнятими рішеннями податкових органів.

Самозайнята особа – платник податку, який є суб'єктом підприємницької діяльності або здійснює незалежну професійну діяльність та не є найманою особою у межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Система органів податкового контролю – державні установи, на яких покладено функції по наповненню коштами бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів, а також ті установи, яким державою делеговані права або податкового агента, або здійснення деяких контрольних повноважень при збиранні доходів бюджету та державних цільових фондів.

Суб'єкт підприємництва – фізична або юридична особа, яка здійснює господарську діяльність на власний ризик та з метою отримання прибутку.

Суб'єкт податкових правовідносин – це будь-яка особа, поведінка якої регулюється нормами податкового права і яка може виступати учасником податкових правовідносин.

Тематична перевірка – проводиться за завданнями вищих за підпорядкуванням податкових органів. Включає в себе одне чи два питання.

Товариство з обмеженою відповідальністю – юридична особа, де відповідальність учасників обмежена їхніми внесками.

Факторинг – операція з переуступки першим кредитором прав вимоги боргу третьої особи другому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредитору.

Фізичні особи-платники податків – громадяни України, іноземці та особи без громадянства, на яких покладені обов'язки щодо сплати податків, зборів, платежів.

Цивільний кодекс України – визначає загальні положення щодо правоздатності та зобов'язань суб'єктів підприємництва.

Цінний папір – документ, що засвідчує право володіння або відносини позики та відповідає вимогам, установленим законодавством про цінні папери.

Юридичні особи-платники податків – підприємства та організації, місце діяльності яких в Україні або органи управління яких знаходяться в Україні.

РОЗДІЛ 5. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття суб'єктів підприємництва та їх податкові обов'язки в сучасних економічних умовах.

2. Фізичні особи-підприємці та їх податкові зобов'язання: спрощена система та загальна система оподаткування.

3. Суть податків, їх ознаки як економічної категорії.

4. Функції податків.

5. Елементи системи оподаткування.

6. Економічна сутність податків та їх класифікація.

7. Склад загальнодержавних і місцевих податків та зборів.

8. Права, обов'язки та відповідальність платників податків та контролюючих органів.

9. Контролюючі органи з оподаткування. Структура Держаної податкової служби України.

10. Податкова декларація, строки подання та сплати податків.

11. Види відповідальності за порушення законів з питань оподаткування.

12. Економічна сутність податку на додану вартість, його роль у податковій системі України.

13. Платники податку на додану вартість та основні вимоги щодо їх реєстрації платниками ПДВ.

14. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість.

15. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на додану вартість.

16. Податкові зобов'язання та податковий кредит.

17. Звільнення від податку на додану вартість.

18. Електронне адміністрування податку на додану вартість.

19. Економічна сутність акцизного податку та види підакцизних товарів.

20. Платники акцизного податку.

21. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування акцизного податку.

22. Платники та об'єкт оподаткування митом.

23. Ставки, пільги та порядок сплати мита до бюджету.

24. Особливості оподаткування експортних-імпортних операцій суб'єктів підприємництва.

25. Економічна сутність податку на прибуток.

26. Платники та об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємств.

27. Доходи звітного періоду: їх склад та порядок визнання.

28. Витрати звітного періоду: їх склад та порядок визнання.

29. Основні засоби: класифікація, порядок та методи нарахування амортизації.

30. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на прибуток.

31. Звільнення від сплати податку на прибуток. Порядок обчислення податку та строки сплати.

32. Особливості оподаткування податком на прибуток окремих видів діяльності та операцій.

33. Платники та об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.

34. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

35. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб та умови її отримання.

36. Соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування та сплати податку.

37. Особи, відповідальні за утримання та сплату податку на доходи фізичних осіб.

38. Платники екологічного податку.

39. Об'єкт, база та ставки екологічного податку.

40. Порядок обчислення екологічного податку.

41. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.

42. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

43. Рентна плата за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України.

44. Рентна плата за спеціальне використання води.

45. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.

46. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

47. Економічна сутність та склад податку на майно.

48. Сутність та мета введення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

49. Порядок нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
50. Платники, об'єкт і база оподаткування плати за землю.
51. Порядок нарахування та сплати податку за землю.
52. Порядок нарахування та сплати транспортного податку.
53. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
54. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками першої групи.
55. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками другої групи.
56. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками третьої групи.
57. Особливості спрощеної системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників та їх вплив на розвиток підприємницької діяльності.
58. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками четвертої групи.
59. Порядок нарахування та сплати туристичного збору.
60. Порядок нарахування та сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.

РОЗДІЛ 6.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. Київ: Знання України, 2019. 567 с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
3. Гросул В.А., Круглова О.А., Зубков С.О. Ведення бізнесу в Україні: навч. посібник. Харків: Іванченко, 2020. 108 с.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
5. Крутова А.С., Андрющенко І.С. Адміністрування податків та обов'язкових платежів: навч. посібник. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2016. 138 с.
6. Куцик О.П., Полянська О.А. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівського торгово-економічного університету, 2017. 508 с.
7. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>.
8. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / [М.Т. Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григоревська, С.І. Ковач, О.А. Юрченко]. Київ: НАСОА, 2019. 508 с.
9. Онегіна В.М., Накісько О.В., Руденко С.В. Податкова система: навч. посібник. Харків: «Апостроф» 2012, 426 с.
10. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
11. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник. Харків: Видавництво «Смугаста типографія», 2015. 203 с.
12. Хомутенко В.П., Луценко І.С., Хомутенко А.В., Волкова О.Г. Оподаткування суб'єктів господарювання: навч. посібник / за заг. ред. В.П. Хомутенко. Одеса: «ВМВ», 2014. 418 с.

Допоміжна :

1. Андрущенко В.Л., Тучак Т. Податкова система: навч. посібник. Київ: ЦУЛ. 2020. 416 с.

2. Купчак М.Я., Саміло А.В. Податковий менеджмент: навч. посібник. Львів, 2020. 185 с.

3. Куцик О.П., Полянська О.А. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівського торгово-економічного університету, 2017. 508 с.

4. Соколовська А.М. Основи теорії податків: навч. посібник. Київ: Кондор, 2010. 326 с.

5. Томнюк Т.Л. Податкова система: навч. посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Додаток А
Зразок оформлення титульної сторінки письмової самотійної роботи

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

САМОСТІЙНА ПИСЬМОВА РОБОТА

з дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва»

Тема реферату:

Виконав:

Здобувач (ка) _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Перевірив:

к.е.н., доцент Руденко С.В.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Харків – 20____

Навчальне видання

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни

Укладачі:
РИЖИКОВА Наталія Іванівна
РУДЕНКО Сергій Валентинович
НАКІСЬКО Олександр Вікторович

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. 2,8
Наклад пр. 50

Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44